

Konferencja dla nauczycieli i uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych pt.

UCZNIOWSKIE PROJEKTY EDUKACYJNE. PRZYKŁADY DOBREJ PRAKTYKI

Projekt edukacyjny w prawie oświatowym

Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r.

*w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania
i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów
i egzaminów w szkołach publicznych.*

/z późniejszymi zmianami/

§ 21 a.

1. Uczniowie gimnazjum biorą udział w realizacji projektu edukacyjnego.
2. Projekt edukacyjny jest **zespołowym, planowym** działaniem uczniów, mającym na celu **rozwiązanie konkretnego problemu**, z zastosowaniem **różnorodnych metod**.
3. Zakres tematyczny projektu edukacyjnego może dotyczyć **wybranych treści nauczania** określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla gimnazjów lub **wykraczać poza te treści**.

Projekt edukacyjny w prawie oświatowym

Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r.

*w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania
i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów
i egzaminów w szkołach publicznych.*

4. Projekt edukacyjny jest realizowany przez **zespół uczniów** pod **opieką nauczyciela** i obejmuje następujące działania:
- 1) wybranie **tematu** projektu edukacyjnego;
 - 2) określenie **celów** projektu edukacyjnego i **zaplanowanie** etapów jego realizacji;
 - 3) **wykonanie** zaplanowanych działań,
 - 4) **publiczne przedstawienie rezultatów** projektu edukacyjnego.

Założenia edukacyjne i organizacyjne projektów

Najlepiej, jeśli postawiony przed uczniami problem będzie budzić ich zainteresowanie, a zgłębianie go stanie się wyzwaniem. Rozwiązując problem, uczniowie samodzielnie zdobędą wiedzę i będą rozwijać swoje umiejętności oraz kształtować postawy.

W projekcie edukacyjnym rolą nauczyciela jest postawienie ciekawego i wartościowego z edukacyjnego punktu widzenia problemu.

Minister pozostawił szkołom znaczną swobodę w organizacji projektów, zarazem nakładając na dyrektora i nauczycieli konieczność wypracowania najbardziej odpowiednich dla ich szkoły rozwiązań organizacyjnych.

Zakres projektów

Projekty mogą mieć charakter **przedmiotowy**; (np. z WOS - u *Oblicza współczesnego humanitaryzmu*), ale mogą też być realizowane projekty **interdyscyplinarne**, łączące wiadomości i umiejętności z różnych szkolnych przedmiotów, lub poza nie wykraczające.

Jakieś zagadnienie czy zjawisko może być badane przez zespoły uczniów z perspektywy różnych dziedzin wiedzy lub obszarów życia społecznego; (np.: ***Jak powinna rozwijać się nasza gmina***).

Tematyka projektów

Uczniowie na podstawie przedłożonych przez nauczyciela ogólnie sformułowanych zagadnień, **sami określają temat projektu. np.:**

ZAGADNIENIE: Problemy współczesnego świata.

Temat: *Oblicza współczesnego humanitaryzmu*

lub

Temat: *Jak nieść pomoc humanitarną globalnie działając lokalnie?*

ZAGADNIENIE: Rzeczpospolita Polska jako demokracja konstytucyjna.

Temat: *Formy i przykłady urzeczywistniania praw człowieka w Polsce.*

lub

Temat: *Jak Polacy powinni odpowiedzialnie korzystać z wolności i praw człowieka i obywatela?*

Rodzaje projektów

Projekty **poznawczo-badawcze**

– polegające na przeanalizowaniu jakiegoś zagadnienia i/lub przedstawieniu propozycji rozwiązania jakiegoś problemu.

Projekty **zadaniowe /działania/**

- polegające na zaplanowaniu i realizacji programu jakiegoś przedsięwzięcia lub innych praktycznych działań uczniów.

Projekty **produkcyjno-wykonawcze**

- polegające na urzeczywistnianiu, wyprodukowaniu, konkretnego produktu (obiektu, przedmiotu, modelu)

Projekt dla każdego ucznia

Uczniowie powinni najpierw wykonać **prosty i krótki projekt przedmiotowy**, a następnie przejść do problemów bardziej złożonych, projektów trudniejszych, wymagających umiejętności organizacji pracy zarówno własnej, jak i zespołowej.

W zespole projektowym są zwykle różne zadania do wykonania, zatem każdy z uczniów może znaleźć obszar, w którym będzie ekspertem, zgodny z jego zainteresowaniami i predyspozycjami.

Skład zespołu zadaniowego

Najbardziej aktywnie i efektywnie pracują **zespoły 3-5 osobowe**. W tak małym zespole uczniom łatwiej jest dzielić się zadaniami. **Zespół powinien wybrać swojego lidera.**

Jeśli do przeprowadzenia jakiegoś przedsięwzięcia konieczna jest większa liczba uczniów np. do zorganizowania w szkole *Tygodnia Edukacji Globalnej*, to można wyodrębnić kilka podzespołów, które będą odpowiadały za osobne zadania. W takim przypadku podzespoły te powinny sporządzić wspólny plan działań, w miarę potrzeb kontaktować się w trakcie realizacji zadań, a w końcowej fazie - połączyć efekty swojej pracy.

Formy realizacji projektu

Urzeczywistnianie projektu przez uczniów powinno przebiegać poza godzinami lekcyjnymi, zgodnie z przyjętym planem działań. **Samodzielna praca uczniów** polega na realizacji takich **form**, jak np.:

- **zbieranie, analizowanie i selekcja informacji** z różnych źródeł: specjalistycznej literatury, dokumentów, sprawozdań, raportów, prasy codziennej i specjalistycznej, Internetu, obserwacji, badań itp.,

Formy realizacji projektu

- opracowanie programu przedsięwzięcia

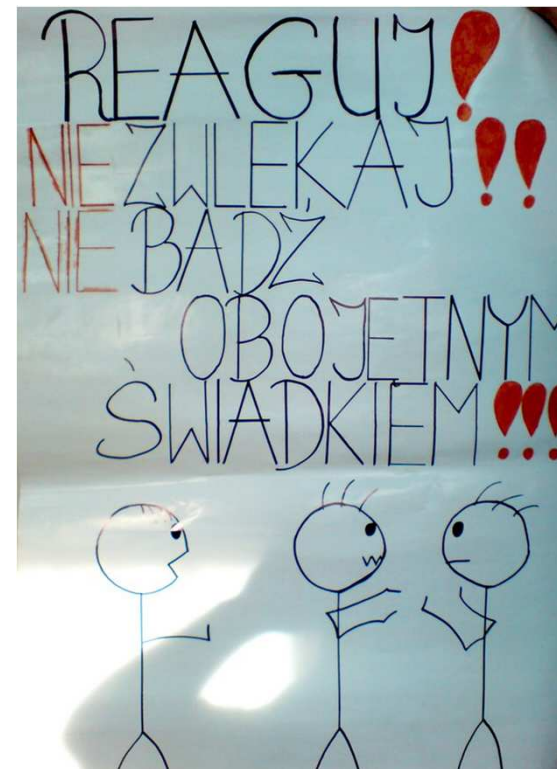
Formy realizacji projektu

- realizacja **programów, kampanii, akcji** itp. organizowanych i promowanych przez m.in. organizacje pozarządowe

Formy realizacji projektu

- **wykonywanie określonych produktów,**
np.: prezentacji multimedialnych, filmów, makiet, map, folderów, gazetek, broszur, ulotek, plakatów, wystaw zdjęć, portfolio itp.,

Formy realizacji projektu

- tworzenie strony internetowej

Formy realizacji projektu

- przygotowywanie **wykładów, debat, dyskusji, konferencji** itp.

Formy realizacji projektu

- nawiązywanie **kontaktów z ekspertami** w danej dziedzinie i przeprowadzanie z nimi np. wywiadów

Formy realizacji projektu

- **Obserwacje, eksperymenty i badania**

Formy realizacji projektu

- badanie ankietowe opinii

Formy realizacji projektu

- sporządzanie sprawozdań,
- dokumentowanie efektów działań,
- przygotowanie wspólnej prezentacji,
- ...

Wspomaganie uczniów

Główna faza realizacji projektu powinna być wspomagana przez nauczyciela w formie **konsultacji**. W tym celu można wykorzystać godziny określone w art. 42 *Karty Nauczyciela* lub inne wynikające z organizacji pracy w gimnazjum.

Konsultacji powinien udzielać przede wszystkim opiekun projektu oraz w miarę potrzeb i możliwości nauczyciele innych przedmiotów. Specjalna rola może też przypaść pracownikom biblioteki i nauczycielowi informatyki.

Prezentacja efektów pracy

Publiczna prezentacja projektów w ramach np. ***TYGODNIA PROJEKTÓW***, ma na celu kształtowanie umiejętności wypowiadania się na forum, radzenia sobie ze stresem, wykorzystywania różnych środków wspierających prezentację. Uczniowie powinni przeprowadzić próbę prezentacji.

Uczniowie prezentują swoje dokonania w formach,
jak np.:

- sprawozdanie z udziału w programie, kampanii, akcji itp.,
- odczyt, wykład, prelekcja, debata,
- konferencja, seminarium,
- pokazy eksperymentów, doświadczeń itp.
- raport z przeprowadzonego badania,
- prezentacja modelu, makiety, folderu, przewodnika itp.,
- wystawa prac wykonanych przez uczniów (albumy, plakaty, rysunki, modele, zdjęcia, plansze, foliogramy, slajdy) z komentarzem,

Prezentacja efektów pracy

- gazetka szkolna, folder, plakat edukacyjny,
- portfolio,
- prezentacja problemu w formie inscenizacji, happeningu,
- projekcje filmów,
- prezentacje multimedialne,
- założenie strony internetowej,
- audycja w szkolnym radiowęźle,
- organizacja konkursów,
- promocja np. szkoły itd.
- ...

Ocenianie projektów

W ocenie projektu nauczyciel powinien uwzględnić:

- sformułowanie tematu,
- określenie celów projektu,
- innowacyjność projektu,
- kreatywność w podejściu do rozwiązania problemu określonego w temacie,
- dobór źródeł informacji,
- przestrzeganie harmonogramu – terminowość,
- stopień realizacji zamierzonych celów,
- jakość prezentacji projektu na forum,

Kryteria oceniania powinny być opracowane przed rozpoczęciem projektu i dostosowane do specyfiki projektu.

Możliwe jest stosowanie większej niż jedna ocena za projekt np. ocena językowa, oceny z poszczególnych przedmiotów

Efekty kształcenia metodą projektów

Metoda zespołowego projektu edukacyjnego jest szczególnie odpowiednim sposobem rozwijania wielu kompetencji określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego. Uczniowie realizujący projekty edukacyjne zdobywają **wiedzę** i rozwijają **umiejętności**, takie jak:

- formułowanie celów,
- planowanie pracy,
- organizowanie pracy własnej,
- współpraca w grupie,
- myślenie twórcze i kreatywne rozwiązywanie problemów,
- odpowiedzialne uczestniczenie w urzeczywistnianiu programów, kampanii, akcji itp.,
- nawiązywanie współpracy z organizacjami i instytucjami itp.,

Efekty kształcenia metodą projektów

- stawianie pytań badawczych,
- korzystanie z różnych źródeł informacji,
- zbieranie, selekcjonowanie i przetwarzanie informacji,
- integrowanie wiedzy z różnych dyscyplin naukowych,
- wyciąganie wniosków z danych i obserwacji,
- analizowanie, wyjaśnianie i ocenianie określonych wydarzeń,
- formułowanie i wyrażanie swoich opinii,
- aktywne słuchanie poglądów wyrażanych przez innych,
- rozwiązywanie konfliktów,
- samodzielne uczenie się,
- ocenianie własnej pracy,
- przygotowanie i prezentowanie efektów pracy własnej i zespołowej,
- przygotowywanie i praktykowanie wystąpień publicznych,

Nauczyciel w projekcie

Ingerencja nauczyciela w projekt powinna być jak najmniejsza i pozwalająca na **maksymalną samodzielność uczniów**.

- **Nauczyciel – opiekun** projektu powinien:
- określić zakres tematyczny projektów,
- wyjaśnić uczniom na czym polega metoda projektów,
- przedstawić uczniom zasady współpracy przy realizacji projektu edukacyjnego,
- ustalenie z uczniami problematyki i celów projektu,
- sprawować opiekę nad uczniami realizującymi projekty,
- monitorować realizację projektów przez uczniów m.in. przez wgląd w *Kartę projektu* i dokonywane w niej zapisy,

Nauczyciel w projekcie

- rozbudzać zainteresowania uczniów,
- ukazywać wartość i użyteczność gromadzonej wiedzy i nabywanych umiejętności,
- wyznaczać realne cele,
- pobudzać do kreatywności,
- uczyć podopiecznych samodzielności i autokontroli,
- uczyć efektywnego współdziałania w zespole,
- służyć pomocą podopiecznym i pomagać w rozwiązywaniu problemów,
- systematycznie sprawdzać stopień wykonywania kolejnych zadań,
- omawiać z rodzicami osiągnięcia uczniów,
- przyjmować stosownie do etapu realizacji projektu rolę **mentora, opiekuna, konsultanta, doradcy, arbitra itp.**

ŻYCZYMY UDANYCH PROJEKTÓW

